

FORUM EURÒREGIONAL

"PATRIMÒNI E CREACION"

CASTELNAU D'ARRI

1, 2, 3 DE JULHET 2016

SOMARI

PRESENTACION GENERALA DEL FORUM.....	3
L'EURÒREGION PIRENÈUS-MEDITERRANÈIA.....	4
LOS PORTAIRES DEL PROJÈCTE.....	5
LO CIRDÒC.....	5
LA FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA.....	6
SA XERXA DE TEATRE INFANTIL I JUVENIL DE SES ILLES BALEARS.....	7
AXES TEMATICS.....	8
L'EURÒREGION PIRENÈUS-MEDITERRANÈIA : UN TERRITÒRI DE PROJÈCTES CREATIUS D'ESCALA EUROPENCA.....	8
FONDAMENTS E PERSPECTIVAS ISTORICÒ-CULTURALS DE L'ESPACI EURÒREGIONAL.....	8
CREACION E RE-CREACION MUSICALA : TRADICION, RECÈRCA E CONTEMPORANEITAT.....	9
MUSICAS ACTUALAS E IDENTITAT.....	9
CREACION AUDIÒVISUALA : LAS LENGAS REGIONALAS VERSION 2.0.....	10
ESCAMBIS TEATRALS E ADAPTACIONS.....	10
ESTRATEGIAS DE VALORIZACION DEL PATRIMÒNI CULTURAL IMMATERIAL.....	11
PATRIMÒNI E CREACION CULINÀRIA : UNA AUTRA APRÒCHA CULTURALA.....	11
CONTACTES & ENTRESENHAS.....	12

PRESENTACION GENERALA DEL FORUM

Lo projècte de Forum « Patrimòni e Creacion » repausa sus una cooperacion entre d'actors culturals de las regions Lengadòc Rosselhon Miègjorn Pirenèus, Catalonha e Balearas, a l'entorn d'una enveja mutuala de descobèrta e de desvolopament de la cultura seuna e de la cultura de l'autre, aquel vesin tant pròche e pertant de còps tant longanh, mas tanben de sa lenga. L'occitan, lo catalan, constiuïsson lo fondament d'un eretatge partatjat e d'una identitat comuna a totes los estatjants d'aqueste espaci.

L'encastre euròregional apareis uèi coma lo juste escalon, articulant local e transnacional, per tornar balhar una visibilitat a la creacion culturala especifica de l'espaci occitanò-catalan, permetre l'escambi e la descobèrta, en anant totjorn al rescontre de publics en quista d'elements per noïrrir aquestas identitas partatjadas e de còps mal percebudas.

Lo Forum s'articularà doncas a l'entorn de grands axes tematics, explorant plan largament l'ensemble del camp cultural occitanò-catalan (patrimòni cultural immaterial, musicas actualas, teatre, numeric, creacion audiòvisuala, literatura...) eles meteïsses declinats en cicles de conferéncias, de taulas redondas, de talhièrs, animats per de professionals de cada sector.

Una programacion pluridisciplinària facha de concèrts, representacions teatralas, projeccions, caminaments, arts populars, amb una atencion particulara portada al public jove, vendrà ritmar los moments fòrts de l'eveniment, aital integrat al dispositiu Total Festum de la region Lengadòc Rosselhon Miègjorn Pirenèus.

Lo Forum Euròregional « Patrimòni e Creacion » se debanarà a Castelnau d'Arri (Aude), una ciutat idealament plaçada al dintre de l'Euròregion coma de la nòva Region, dotada d'un patrimòni ric, valorisat del temps de l'eveniment, e d'infraestructuras necessàrias al bon anar d'aquela manifestacion inedicha.

Aquel eveniment es lo compliment d'un projècte lançat en 2014 entre d'actors culturals de referéncia de lors territòris respectius, a las accions e domènis d'expertisa complementaris, ja en partida concretizat d'un caire e de l'autre amb de fruchoses escambis professionals e artistics, e permetrà d'aviar de perspectives d'avenidor comun, d'entamenar de futuras estructuracions, de lançar un mercat de la creacion, de desvolopar los publics, d'assetar los escambis e la difusion culturala en occitan coma en catalan e aquò a una escala europèa.

Totes los actors culturals de l'espaci euròregional, d'Occitània mai de Catalonha, son doncas convidats del 1er al 3 de julhet de 2016 a Castelnau d'Arri.

L'EURÒREGION PIRENÈUS-MEDITERRANÈIA

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Eurorregión Pirineos Mediterráneo

L'Euròregion Pirenèus-Mediterranèia (EPM) es un projecte de cooperacion politica entre los territòris de Catalonha, de las Islas Balearas, e de la nòva granda region Lengadòc Rosselhon Miègjorn Pirenèus. Es amb aquel objectiu que foguèt signada, en octòbre de 2004, la declaracion constitutiva qu'aviá per títol : «L'Euròregion, un avenidor partatjat». Dempuèi alara, l'EPM trabalhèt per far d'aquel territòri un impor-

tant pòle economic e cultural de la zòna. Dins lo contèxte acutal d'integracion europenca, l'euròregion es tanben una via que permet a sos membres d'encoratjar de nòvas estratègias europencas de transpòrt, de recèrca, de telecomunicacions e d'entornament que favorisan la creissença d'aquel territòri transfrontalièr.

L'ambicion es d'afirmar aqueste espaci coma un territòri de projectes a l'escala europenca, de defendre d'una meteissa votz de projectes essencials pel desvolopament equilibrat e duradís, de melhorar la competitivitat internacionala en tot plaçant las personas al còr de l'accion e de venir un pòle d'innovacion e de creissença gràcia als ligams tescuts entre centres tecnològics, scientificos e culturals.

Un esfòrc particular foguèt desvolopat per afortir la cooperacion culturala entre los territòris membres, amb maitas concretizacions a la riba : creacion d'un portal Cultura de l'euròregion, projecte LabTechnoCulturS, desvolopament d'un fialat de musèus e de centres d'art contemporan, creacion d'un itinerari del patrimòni industrial de l'euròregion...

Es doncas dins l'encastre de la crida a projecte Cultura de l'euròregion Pirenèus-Mediterranèia que lo Forum « Patrimòni e Creacion » es nascut, coma punt de trobada, d'escambis, de descobèrta mutuala dels actors culturals eissits de l'espaci euròregional, e per la bastison d'un avenidor respectuós de las diversitats culturals pròpias al territòri. Es portat pel Centre Interregional de Desvolopament de l'Occitan (CIRDÒC), en partenariat amb la Fira Mediterrània de Manresa (FMM) e la Fira de teatre infantil i juvenil de les Illes Balears (FIET).

Sorsa : <http://www.euroregio.eu/>

LOS PORTAIRES DEL PROYECTO

LO CIRDÒC

Lo CIRDÒC-Mediatèca occitana (Centre interregional de desenvolupament de l'occitan) es l'establiment public encargat de la salvagarda, de l'estudi e de la promocion de la cultura e del patrimòni occitans.

Grand conservatòri del patrimòni, consèrva mai de 150'000 òbras e documents del sègle XII al jorn d'uèi e mena de projèctes artistics, scientifics e numeric amb mai de 70 partenaris publics e associatius, en França e a l'estrangièr.

Lo CIRDÒC mena fòrça projèctes interregionals e nacionals dins lo quadre d'acòrds amb diferentas collectivitats territorialas o d'institucions nacionalas (Ministèri de la Cultura e de la Comunicacion, Bibliotèca nacionala de França).

A l'entorn del programa "Occitanica" (www.occitanica.eu), lo CIRDÒC reünís los actors concernits pel patrimòni, al nivèl local coma nacional e internacional, e agís per la coneissença del patrimòni, la promocion de la creacion e la mediacion toristica o educativa.

LA FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA

**Fira
MEDITERRÀNIA
DE MANRESA**

La Fira Mediterrània de Manresa es un mercat d'espectacles qu'acampa las novèlas creacions artisticas inspiradas pels traches culturals pròpris de Catalonha e de la Mediterranèa. Se celèbra a cada annada dempuèi 1998 e es vengut un quadre d'escambis entre professionals del sector que vendon e crompan d'espectacles.

La Fira Mediterrània a un caractèr interdisciplinari e regropa los diferents lengatges artisticas : arts visuals, circ, dança, exposicions, musica, narracion oral e teatre. Los espectacles programats son de diferents formats -pichòt, mejan o grand-, de sala o de carrièra, e adreçats tant al public adulte coma al familiar. La programacion artistica es basada sus dos axes fundamentals :

- La cultura populara : compresa com la qu'alarguís la basa sociala de la cultura, en la fasant arribar a de collectius e de publics novèls.
- Las musicas del monde, amb una atencion especiala a la Mediterranèa.

Parallèlament, la lòtja professionala es un punt privilegiat, un forum ont metre en contacte artistas e creators, programators, gestoriaris culturals, institucions, entitats del 3^{en} sector, associacions e indústrias culturals.

SA XERXA DE TEATRE INFANTIL I JUVENIL DE SES ILLES BALEARS

La Xerxa de teatre infantil i juvenil de les Illes Balears es una entitat sens tòca lucrativa que, dempuèi 2003, a coma objectiu d'estructurar e promòure l'ofèrta teatrala per a enfants e joves pertot dins las Illas. Promòu e participa a aquelas iniciativas publicas e privadas qu'an la finalitat d'impulsar las arts scenicas, lo léser e las manifestacions artisticas e culturalas en general.

Lo projècte far de Sa Xerxa es la Fira de teatre infantil i juvenil de les Illes Balears (FIET), que dempuèi 2002 se celèbra a Vilafranca de Bonany. La FIET acampa de milierats de personas e de desenats de companhiás e professionals de la gestion teatrala ; e transforma Vilafranca en una veirina del teatre per enfants e joves fach a las Illas e de delà de sas frontièras.

Durant aquelas annadas, foguèron promòuguts d'autres projèctes coma la Mostra de Formentera, lo Festival de teatre per a fiets i fietes de Maó, o lo Festival d'Estiu de Montuiri, entre autres.

Tanben impulsa la creacion teatrala, amb lo Prèmi Guillem d'Efak de tèxtes de teatre per la joenessa ; e la produccion, amb lo Concors de Producció d'Efak (PD'F) e lo concors BÒTIL de produccions de teatre e literatura.

D'autre latz, afavorís la difusion del teatre pertot amb lo circuit Teatre Als Pobles (TAP), amb lo qual ajuda las entitats localas e las institucions educativas e culturalas a gaudir del teatre de qualitat pels mai pichòts.

AXES TEMATICS

Per fin de dreïçar un panoramà complet se non es exhaustiu de las problematicas culturalas de l'espaci euròregional, e en particular aquelas ligadas a las lengas e culturas dels territòris concernits, 8 grands axes tematics seràn prepausats, cadun declinat en un cycle de conferéncia, debat o taula redonda, seguit d'un talhièr o d'una comission de trabalh, e illustrat, del long del Forum, per de proposicions artisticas variadas.

L'EURÒREGION PIRENÈUS-MEDITERRANÈIA : UN TERRITÒRI DE PROJÈCTES CREATIUS D'ESCALA EUROPENA

L'Euròregion enten èstre lo principal pòle d'innovacion e de creissença duradissa al sud-oèst d'Euròpa, projetar sas compausantas sus l'empont europenc mai internacional, fargar un espaci cultural partatjat. Çaquelà, un temps es necessari per rapprochar l'Euròregion del ciutadan, per definir los axes, los objectius d'aqueste espaci de cooperacion relativament nòu. Se lo projècte de Forum «Patrimòni e Creacion» s'inscriu dins aqueste novèl encastre territorial, es per las possibilitats daissadas e las oportunitats dobèrtas en tèrmis de relacions transfrontalièras, d'escambi, en descobrissent o en tornant descobrir l'ententa occitanò-catalana, entre doás lengas e doás culturas plan pròchas, e mai al còr del perpaus de totas las estructuras partenàrias, e que dèvon uèi enfrentar las meteissas problematicas, e los meteisses enjòcs per l'avenidor. Es que l'espaci euròregional pòt èstre una bona escala per favorisar la creacion en lenga occitana e catalana e assgurar sa difusion ? Politics, creators, especialistas, avançaràn lors arguments.

FONDAMENTS E PERSPECTIVAS ISTORICÒ-CULTURALS DE L'ESPACI EURÒREGIONAL

L'Euròregion Pirenèus-Mediterranèia correspon dins l'ensemble a una realitat fondada istoricament e culturalament, dempuèi longtemps ara, quitament se las èrsas de l'Istòria volguèron que lo monde occitanò-catalan siaguesse despartit en dos estats desseparats. Una projeccion de çò que foguèron las relacions, culturalas, economicas, al dintre d'aqueste espaci comun es uèi necessari, per agafar e comprene las envejas, las volontats, los enjòcs de cooperacions que i naisson per l'elaboracion d'un avenidor partatjat. A aqueste rapèl s'apondràn de remesas en perspectives sus l'espaci euròregional, qu'amassa a l'entorn d'un projècte de cooperacion politica una partida de l'ensemble occitanò-catalan, sa pertinéncia doncas, las diferéncias dels enjòcs en preséncia e las possibilitats d'articulacion daissadas dins aqueste nòu encastre territorial.

CREACION E RE-CREACION MUSICALA : TRADICION, RECÈRCA E CONTEMPORANEITAT

Qu'es çò que demòra de l'èrsa de las nòvas musicas tradicionalas e del revival folk de las annadas 70-80 ? L'important trabalh de remesa a nòu d'una cultura musicala populara de tradicion essencialament orala evoluiguèt plan dempuèi alara. Se d'etnò-musicològs perseguiguèron lor apròcha metodica e scientifica de recèrca musicala, d'autres creators faguèron se crotzar de nòus camins, entre musicas tradicionalas, classicas, actualas, contemporanas, quatre apelacions falsament ancoradas dins una modernitat d'aparéncia. En realitat, la tradicion sembla mai uèi coma lo mejan de la passacion d'una cultura musicala, de sa transmission, plan mai que son compliment o qu'un genre en se. Panoràmà doncas de las (nòvas) nòvas musicas tradicionalas de creacion, amb de creators transversals, estacats a la contemporaneitat de lor perpaus coma a las possibilitats ofèrtas pel material tradicional popular, li tirant al passatge tota connotacion passeista.

MUSICAS ACTUALAS E IDENTITAT

Dins lo contèxte global de musicas actualas popularas en constanta mutacion, que s'afranquisson de todas las termièras, la causida de cantar dins una lenga minoritària es pas res, brica. Lo tust de doás representacions plan ancoradas, aquela d'una musica «actuala» e d'una lenga que seriá puslèu pròcha del contrari, incapabla de produire e d'alimentar una cultura al diapason de son epòca...e se, pertant, aquò èra possible ? Daissem lo micrò a aquel qu'escriu, canta e s'amplifica, a aquel que creà la musica d'uèi per lo monde d'uèi e causís d'o far amb çò que l'ièr li portèt. Pausem-nos la question del sens, de la «valor ajustada» del local al global, de l'apòrt personal versat als referencials musicals comuns. Al-delai de l'estat dels luòcs dreïçat e comparat de la creacion musicala actuala (Occitània/Catalonha), cossí difusir sa musica ? Al prèp de qual ? Cossí s'estructurar en fialats, mutualizar, escambiar sas creacions ? E quala plaça pel festenal de cultura minoritària, corollari de las musicas actualas ?

CREACION AUDIOVISUAL : LAS LENGAS REGIONALAS VERSION 2.0

Far de cinèma, aquel art que dona a veire la societat, dins una lenga que fa pas o pas mai societat es pas, aquò se comprendrà, una causa aisada. Lo processús de creacion audiovisual es longàs e complexè, agromelant un camp espartit de competéncias, de mestièrs e de saupre-far, de la concepcion creativa a la produccion e a la difusion, en passant per d'apròchas mai tecnicas. Çaquelà, las tecnologies evoluïsson, se rendon mai accessiblas, alara que, dins lo meteis temps, de novèls mòdes de difusion, de distribucion, de finançament, de produccion e de cò-produccion apareisson. Una nòva generacion, noïrrida de cinèma mondial coma de sa pròpia especificitat locala es uèi a l'òbra darrièr l'objectiu, sus la tela blanca del web 2.0 o tot es encara per escriure. Plan en grand sus los novèls faseires d'imatges, realisators, scenaristas, actors, tecnicos, formators, productors o difuseires de l'occitan e del catalan projectats sus las telas.

ESCAMBIS TEATRALS E ADAPTACIONS

Cossí capitar de difusir de creacions teatralas sus un espaci larg coma o pòt èstre l'euròregion ? Qué far de la mesa en scèna de nòstras lengas, es qu'aquò's un fren, una barradissa ? Manca se consideram que lo teatre es un lengatge universal, fin finala possedís sos còdes, sos foncionaments, sas convencions amb lo siu public. Parlant d'aquò, aquel public, cossí l'alargar ? Cossí capitar d'enjaular los qu'an pas, d'acostuma, las bonas disposicions d'accès a l'espectacle vivent, en los fasant banhar dins una lenga, l'occitan o lo catalan, que mestrèjan pas forçadament ? Qualas adaptacions, qualas modulacions, son necessàrias per far un pas cap a l'autre sens çaquelà i perdre sa creacion ? E necessàrias, es qu'o son, per de bon ? Qual deu e pòt èstre la plaça particulara del jove public, que pausa pas los meteisses uèlhs sul jòc teatral qu'un adulte, mas o vendrà tanben un jorn ? Enfin, de qual biais seriá possible de crear una dinamica estructuranta a l'entorn del teatre occitanò-catalan sus aqueste espaci e al delai ? De professionals del sector descotissaràn aqueste cabdèl de questionaments, en i apondent lors responsas amb lor retorn d'experiéncia, abans un trabalh reflexiu comun sus las estrategias d'adaptacion del teatre occitan e catalan.

ESTRATEGIAS DE VALORIZACION DEL PATRIMÒNI CULTURAL IMMATERIAL

La nocion de "Patrimòni Cultural Immaterial" (PCI) coneguèt una evolucion consequenta dins las mentalitats, a la seguida notadament d'un interès apuejat de l'UNESCO, de la mesa en plaça d'aisinas e de politicas globalas expandidas nacionalament. Lo concèpte ten una dimension benlèu mai importanta tanlèu que s'agís de culturas e de lengas minoritàrias amb una fòrta pregnança de l'oralitat, mas que butisson tanben a l'intim, a un rapòrt personal al territòri e a la transmission comunautària dels sabers populars. Per son importància sociala e sa fragilitat, lo PCI a doncas una valor que se pòt pas mesurar pel monde. Mas que n'es del territòri ? S'es malaisat, e de còps bufèc, d'ensajar d'agafar e de fixar d'expressions viventas en evolucion, un territòri pòt pertant tirar son profiech de son PCI, amb d'estrategias fachas possiblas uèi mercés al numeric e a las nòvas tecnologias que balhan una apròcha e una descobèrta mai directa, al desenvolopament d'un torisme dich «experimental», e a l'investiment de camps variats coma l'economia, l'agricultura, l'educacion, lo desenvolopament durable...

PATRIMÒNI E CREACION CULINÀRIA : UNA AUTRA APRÒCHA CULTURALA

La cosina es tipicament aqueste ligam qu'existís entre lo patrimòni e l'evolucion, la recèrca permanenta e la re-creacion. Es aquesta sal qu'es a l'encèop immateriala e materiala e qu'assasona son terrador, son territòri, tant plan coma la cultura de las comunautats qu'i vivon. Passa l'encastre de nòstres estricta alimentacion vitala, per aténher, de mai en mai dins nòstras representacions, l'estatu de ben cultural immaterial, a salvar, transmetre e far conèisser. La cosina coma art ? Nais, coma tot art, de l'intencion, se bastís dins lo rescontre e s'expandís dins lo partatge. Permet en tot cas totas las mesclanhas, totes los vams, e totas las transdisciplinaritats. Sens oblidar que cosina e cultura patisson dels meteisses fenomèns : estandardizacion, uniformizacion... Vaquí, servits en un platèu, e per los melhor analizar, de questionaments sul nòstre rapòrt al luòc, a la matèria primièra, al trabalh, al temps, e al(s) sens...

CONTACTES

& ENTRESENHAS

INFO@CIRDOC.FR